

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

Сдружение Балканка - Доклад за посетени ВЕЦ на територията на БДИБИ - 16.02.2020

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

26 март 2020 г., 14:37

До: Басейнова Дирекция ИБР Пловдив <bd_plovdiv@abv.bg>, office <office@iara.government.bg>, ms_priemna@government.bg, kzhivkov@moew.government.bg, r.dilova@government.bg, cabinet.minister@moew.government.bg, anikolova@moew.government.bg, MOEW BULGARIA <press@moew.government.bg>, ivelina.vasileva@parliament.bg, S.Ivanov@parliament.bg, itodorova@moew.government.bg, bdvarna@bsbd.org, bdblg@wabd.bg, m.kalugerov@moew.government.bg, Красимира Бръмчева <kbramcheva@moew.government.bg>, rosip@moew.government.bg, mbabukchieva@moew.government.bg, KOSV@parliament.bg, dunavbd@bddd.org

Уважаеми дами и господа,

В качеството си на председател на УС и отговорник по проблемите свързани с околната среда в Сдружение Балканка - гр.София, Ви информирам за следното: в изпълнение на програмата на Сдружението за спасяване на българските реки от убийственото влияние на ВЕЦ у нас, във връзка с поетия ангажимент да помагаме на структурите на МОСВ и БД, и след запознаване с доклад от БДИБР по наши сигнали, който прилагам по-долу, пускам допълнителна информация. Молим да разгледате внимателно, защото докато ние си седим вкъщи, животът в реките изнемогва (там, където изобщо е останал).

Разбирам, че обстановката в момента е такава, че е трудно да се работи нормално, светът се тресе от пандемията. Все пак, ние сме длъжни да следваме целите си, защото докато ние си седим вкъщи, тези малки изчадия най-вероятно работят и убиват реките. Ден след ден .... Без да искам да спекулирам с нещастieto на хората по време на пандемия, може би пандемичната обстановка ни показва ясно какво значи заразата и се надявам всички да се замислят, какво значи другата заразата, наречена мини ВЕЦ: за реките, за речните обитатели, за дивите сухоземни животни, а и не само - хората също са потърпевши, макар и да е удобно да не ги чуваме.

Например, за ВЕЦ-овете на река Широколъшка, за която ще стане въпрос малко по-долу, местните хора ни се оплакаха, че реката лятно време си пресъхва под водохващанията години наред, но на никой не му пука. Е, щом пресъхват реки, за което и сме ви информирали преди, значи имаме повод да напишем малко.

На първо време, искам да благодаря на БДИБР за подробния отчет, който предоставиха. Ако това се случваше всеки път и имаше нужния диалог, може би нямаше да пишем тези доклади и през 2020г.

С оглед изнесената информация от БДУВИБР в техния доклад, копирам настоящия доклад и до ДНСК.

На Второ място искам да ви призова да прочетете края на настоящия доклад, тъй като той е изключително важен.

ВЕЦ Гьоврен

За съжаление сега годината е 2020г., а първите ни доклади за ВЕЦ Гьоврен са от 2014г. <https://dams.reki.bg/0068-dam/0068-dam>. Вече 7-ма година ние наблюдаваме река Триградска мъртва, така че няма как да ни задоволява това, че с лека ръка се правят всякакви "случайни" пропуски и опити да се облече една дейност в законовите рамки. Казвате, че е съгласуван проект, а има разминаване. Сами разбирате, че това не е нормално. Къде е строителният контрол? А за ВЕЦ Гьоврен сме ви информирали 4 пъти през тези 7 години, че реката е убита. Според мен отдавна трябваше да сте отнели разрешителното на тази ВЕЦ, а не да се натъквате през февруари тази година на поредното безумие. Река няма, построено е нещо като рибен проход, а е минало всички съгласувания. Може би това е нормално? Разбирате, че не можем да приемем информация за провеждан собствен мониторинг за нещо, под което няма река от години.

В духа на разговорите за ВЕЦ Гьоврен, обръщам внимание на едно чудовище, което се намира малко по-надолу по реката. Чудовището е водохващане Триградско за ВЕЦ Девин, за което също сме ви информирали. Ето и малко снимки от него: <https://dams.reki.bg/0495-dam/2016-08-13-1>. Разгледайте внимателно, защото то се намира малко по-надолу от ВЕЦ Гьоврен. Обърнете внимание на датата на снимките - 2016г. Това нещо продължава да е там и да убива също реката, но да видим дали някой ще ПОМОЛИ НЕК ЕАД да вземат и те да изградят рибен проход!

Разглеждам разрешителното за ВЕЦ Гьоврен и не може да не ми направи впечатление следното:

т.1.2 Осигуряване на минимален екологичен отток $197\text{л/с} = 10\%$ от Q ср. мнг за река триградска (без да изпадаме в подробности, защото си знаем, че това също е нарушение)

т.2.2 В срок от 1 години от влизането в сила на административния акт да се изградят технически условия за измерване на общия екологичен отток след водовземането.

т.5.4 В срок до 2г. да се изгради рибен проход в съответствие с одобрен проект.

Разрешителното е с дата **10.07.2017**, а това нещо не е изпълнено. Три години след влизането в сила на този административен акт, ние установяваме отново нарушение на няколко условия в разрешителното, едно от които е неосигуряване на минимален екологичен отток. Вие признавате за това във вашето становище по случая. Това е престъпление по НК, чл 278в, а никой нищо не прави.

Е, надявах се поне на едно поощрително и насърчително писмо до този национално отговорен инвеститор, за това, че 3 години по-късно няма река. По отношение на НЕК, аз лично не се надявам. Имайте предвид обаче, че ако през водохващане на НЕК ЕАД не мигрират риби, то никога няма да се появят риби и под водохващането на ВЕЦ Гьоврен, да не говорим, че там толкова време няма река. Разстоянието между двете е под 2км. А това обрича всякакви опити на инвеститора да докаже, че рибният проход функционира. Като добавим факта, че в река Триградска би трябвало да се размножават рибите от река Въча, тъй като буйновска е блокирана,

ВЕЦ-ове на река Широколъшка.

Тук няма смисъл да изпадаме в подробности. От изнесената информация за съгласувателните процедури, които текат, разбираме, че се въртим в омагьосан кръг. Радвам се, че БДИБР е прочела част от мерките залегнали в ПУРБ, радвам се, че сте си прочели и екологичната оценка, но продължавам да онемявам, че съгласувате технически рибни проходи от басейнов тип.

Уважаеми, ЕО на ПУРБ казва, че рибните проходи се изграждат приоритетно "близки до природата". Ако това не е възможно, съгласно ръководството на ФАО, се изграждат единствените рибни проходи от технически тип, от които има някакъв смисъл - "vertical slot".

" In view of these advantages slot passes should be preferred to conventional pool passes. Present knowledge indicates that slot passes should be given preference over other technical fish passes. "

Уважаеми, ако това нещо работи изобщо и то с количествата от по 2-3 кофи вода, които трябва да се изпускат в реката, съгласно разрешителните на централите по река Широколъшка, вие трябва да кандидатствате за нобелова награда и да я спечелите. Даже ще пратим специално подкрепително писмо до комисията, ако това се случи.

Шегата на страна. Това ще е поредното безумно харчене на пари. Реката там пресъхва уважаеми от години. Задайте си въпроса защо? Само ще ви кажа, че според разрешителното например на ВЕЦ Осика трябва да се изпускат 120л/с, под разположения малко по-нагоре, на около 3,3км. ВЕЦ Горски дол трябва да се изпускат 100л/с., а за разположените непосредствено преди Широка Лъка ВЕЦ-ове цифрите са съответно 33л/с и 25л/с. Лично в мен будят големи подозрения тези цифри, познавайки реките в района. А и такава голяма разлика за само няколко км, при положение, че няма големи притоци в участъка и всичките ВЕЦ са на основната река е малко странно. Имайте предвид, че реката Широколъшка сме я снимали на практика пресъхнала под най-долния ВЕЦ Осика (<https://dams.reki.bg/0204-dam/2016-08-14>), каквато и информация ни дадоха и местните хора тази година.

От изнесената в доклада на БДИБР информация ще подчертая, че всички установени нарушения по разрешителното за ВЕЦ Гьоврен описани по-горе, са характерни и за тези 4 централи, изградени в участък под 10км от река Широколъшка, затова няма да ги повтарям. По реката сме виждали и други прагове, които възпрепятстват миграцията на риби, например под ВЕЦ Речица, което напълно обезмисля предприетите мерки за изграждане на неработещи рибни проходи, които ние ще продължим да атакуваме.

Обръщаме се към ИАРА и нейния директор г-н Галин Николов.

Г-н Николов, през последната година ни попада информация за участието на ИАРА в процедури по съгласуване на изградени рибни проходи. Информирам Ви, че всички рибни проходи, до които сме имали достъп, не стават за нищо и оронват авторитета на институцията, която представлявате. Вмененото ви задължение да съгласувате рибните проходи предполага точно обратното. За съжаление, когато ИАРА съгласува рибен поход, който не става за нищо, то тя става съучастник в убиването на една река. В духа на ползотворната ни кореспонденция до сега, моля да обърнете внимание на настоящия доклад и да вземете мерки за опазване на рибните популации в условията на работещи или изграждащи се ВЕЦ - доколкото е възможно.

Обръщаме се към МОСВ, МЗХГ и ИАРА.

Уважаеми, настоящия доклад е показателен за това, че с всяка изминала година, постигането на ред и контрол в работата на малките ВЕЦ изглежда непосилна задача за институциите. С това целите залегнали във всички екологични закони, ПУРБ, както и в РДВ са все по-трудно постижими. Трябва да се вземат спешни мерки, защото България от рай за любителите на диви реки, където са се запазили уникални в световен мащаб местообитания, където имаше реална възможност за развиване на природосъобразен речен туризъм, нашите реки се превърнаха в градски канали, а в много случаи се превърнаха в едни пустини. Ползата за обществото е несъразмерима със загубите.

Напомням ви следното:

Чл. 44б, ал. 3 от ЗРА гласи: Условията, редът и техническите изисквания за изграждане на рибни проходи се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на околната среда и водите.

Чл. 135, ал. 1, т. 2 от ЗВ постановява: министърът на околната среда и водите утвърждава методика за определяне на минимално допустим отток в реките.

Минаха 13 години, откакто тези нормативни актове трябваше да са готови и да се развивават. Пропуснахме 13 години, в които да направим нещо смислено. Виждате, че каквото и да се прави, каквито и мерки да се напишат и предприемат, всичко остава само на хартия, защото за да има ред, то трябва да се положат основите за това.

Призовавам ви спешно, след отпадането на епидемиологичната обстановка, да се предприемат стъпки към изготвяне и издаване на тези два нормативни документа. Наредбата за рибните проходи дори я бяхме написали, пращам ви я отново, за да се запознаете подробно до тогава. Бъдете сигурни, че ще продължим да ви сигнализираме и да настояваме за това, защото иначе никога няма да има решение на проблема. Помислете за това, че това засяга 250 000 редовни риболовци в България, засяга и 7млн граждани на тази държава.

С уважение,
Иван Пандъков
Председател на Сдружение "Балканка "
email: ivanpandakov@gmail.com / info@balkanka.bg
GSM: 0885 848 072
1715 гр. София
бул. Александър Малинов 87

[Цитираният текст е скрит]

---

2 прикачени файла

 КД-03-98(1).pdf

27.05.2020 г.

Gmail - Сдружение Балканка - Доклад за посетени ВЕЦ на територията на БДИБИ - 16.02.2020

4155K

FISH_PASSES_DESIGN_07_2016_var2_rabotna.pdf

185K